

Adrian MIHALACHE

Pollyanna și Scarlett O'Hara

Miss Daisy este o femeie dură, care a avut de luptat la viața ei, pentru a ajunge să ocupe o poziție respectabilă în burghezia evreiască din Atlanta, statul Georgia. La fel ca Scarlett O'Hara, figura emblematică a orașului, nu a uitat greutatea prin care a trecut, umilințele pe care le-a îndurat, pericolele pe care le-a evitat. De aceea, cele două eroine au în comun un spirit de economie vecin cu avariția. Scarlett O'Hara, o romano-catolică, și miss Daisy, o evreică, fără a fi habotnice, țin la identitățile lor religioase, care, în America predominant protestantă, sunt privite cu mefiență. Dacă prima acceptă fără să protesteze ca tatăl să-i fie înmormântat după ritul anglican, miss Daisy dezaprobă tendințele asimilaționiste ale fiului și nurorii sale, care serbează cu pompă Crăciunul și frecventează asiduu mediile creștine. Ambele ignoră rasismul, cu diferența că Scarlett are față de negri o atitudine condescendent protectoare, iar Daisy, una distantă.

După un grav accident de mașină, explicabil prin pierderea reflexelor din cauza vârstei și a schimbărilor tehnologice, miss Daisy este obligată să accepte un șofer negru, pe Hoke. Obișnuită să fie independentă și solitară, ea respinge această intruziune în viața ei particulară. Treptat, cei doi se apropie sufletește, își dau seama că segregarea îi afectează în egală măsură, devin, în fine, prieteni și îmbătrânesc împreună. Acesta este subiectul piesei **Miss Daisy și șoferul ei**, de Alfred Uhry, jucată la TES, în regia lui Claudiu Goga. Este o piesă sentimentală și spirituală, fără mari ambiții estetice, care prilejuește un spectacol emoționant și revigorant.

Regizorul Claudiu Goga a reușit să armonizeze jocul a doi actori remarcabili, Maia Morgenstern și Mircea Rusu. A stăpânit-o pe prima, l-a stimulat pe al doilea, reușind astfel să-i facă să interacționeze eficient din punct de vedere artistic. Cei doi au mai mai fost parteneri pe scena Teatrului Evreiesc de Stat, în *Jocul regilor* de Pavel Kohout, spectacol bun, de succes, în care, însă, subtila reacție chimică dintre protagoniști nu s-a produs, așa cum s-a întâmplat, din fericire, acum. Maia Morgenstern desface un evantai de mijloace de mare artă, prin care marchează evoluția personajului. Ea arată, printr-o gradație subtilă, cum *miss Daisy* se transformă progresiv, cum se îmblânzește, cum îmbătrânește. Și-a creat, însă, singură, dificultăți, pe care regizorul ar fi putut să le înlăture. Acțiunea se întinde pe o perioadă de cca. un sfert de veac, la începutul căreia eroina avea cu puțin peste șaiszeci de ani. Or, Maia Morgenstern se prezintă, din start, ca o femeie în ruină, fapt care o obligă la un tur de forță pentru a juca etapele ulterioare de degradare. Se ajunge la mimarea unei decrepitudini excesive, aproape penibile, ceea ce textul nu impunea defel. Aceasta nu ne împiedică să admirăm momentele de mare emoție create de Maia Morgenstern, când îl încurajează pe șofer să pună mâna să citească, sau când îi declară că a fost singurul prieten din viața ei. De altfel, cu acest din urmă moment ar fi trebuit ca regizorul să decidă, în mod autoritar, terminarea spectacolului, deoarece, în continuare, textul devine trenant și repetitiv.

Maia MORGENSTERN

Maia MORGENSTERN și Mircea RUSU

Creația lui Mircea Rusu în rolul șoferului este excepțională prin complexitate și inventivitate. Actorul a aprofundat rolul, îmbogățindu-l cu multă știință. A compus o imagine atât de insolită, încât multă lume s-a întrebat dacă este chiar el, sau programul îl menționează eronat. *Hoke* pare inspirat, parțial, de Pollyanna, eroina lui Eleanor H. Porter, care, prin gândirea sa pozitivă, își umanizează mătușa acrită. Prevenitor și cu farmec masculin, se comportă cu miss Daisy cam ca Mellors cu lady Chatterley, latura sexuală exclusă. Are și un umor subtil, în stilul lui Moș Nichifor Coțcariul, și acesta angajat să conducă o evreică, ce-i drept, cu căruța, nu cu automobilul. Își manifestă efervescenta prin pași în ritm de jazz, fără a rupe cursivitatea acțiunii, momentele în care mândria masculină îi răbufnește nu sunt stridente. Ca și expresia corporală, vocea este modulată cu artă, printr-o știință exersată a rostirii. Mircea Rusu îi surprinde, prin capacitatea sa de înnoire, chiar și pe cei care s-au obișnuit demult cu talentul său.

Mircea Drâmbăreanu, în rolul lui *Boolie*, face tot posibilul să fie la înălțimea redutabililor săi parteneri și, în mare, reușește. Își exteriorizează uneori trăirile într-o manieră prea evidentă, lipsită de subtilitate. Astfel, intervine prea în forță în dialogul cu care începe piesa, iar gesturile pe care le face în conversațiile cu șoferul sunt excesiv subliniate.

Decorul Ștefaniei Cenean este elegant și, din punct de vedere dramatic, eficient, el delimitând cu acuratețe spațiile de interior și sugerând cu dezinvoltură periplusurile cu mașina.

În pofida lăncezelii din finalul mult prea lungit, spectacolul lasă o impresie reconfortantă, deoarece strânge laolaltă personaje reale și prototipuri literare, într-o acțiune unitară, având o morală populară.

Nicolae PRELIPCEANU

Teatru pentru toți la Evreiesc – „Miss Daisy și șoferul ei”

Am văzut cu încântare, la Teatrul Evreiesc de Stat, spectacolul cu piesa *Miss Daisy și șoferul ei* (*Driving Miss Daisy*, în original) de americanul Alfred Uhry, în regia lui Claudiu Goga. Cu încântare, pentru că o piesă fără mari pretenții este tratată regizoral simplu și firesc, la fel cum e și mesajul textului. Claudiu Goga a știut să ia lucrurile așa cum sunt și să accentueze acolo unde trebuie, pentru ca spectatorul să devină sensibil la micile finețuri ale textului. Povestea e aceea a unei evreice americane destul de bogate pentru a-și putea permite un șofer, din cauză că produsese, conducând, prea mari pagube. De fapt, ca să fiu exact, ea nu-și dorește deloc un șofer personal, susținând că e în stare să conducă singură în continuare, dar fiul ei, un industriaș prosper, o obligă să-l accepte pe Hoke, un șofer negru, care să o conducă în cursele ei zilnice. Începută pe la vârsta de